

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Серед завдань освітньо-кваліфікаційних характеристик майбутніх учителів гуманітарних дисциплін передбачається визначення змісту навчання як бази для професійної підготовки, опанування новими спеціальностями, кваліфікаціями, визначення змісту навчання в системі перепідготовки, підвищення кваліфікації тощо. Тобто виразно виявляється тенденція до посилення залежності кваліфікації кадрів, їхньої мобільності, можливості працевлаштування, професійного самовизначення від готовності продовжувати освіту. Головним завданням педагогічної вищої школи виступає підготовка вчителя, здатного до цілеспрямованого самостійного поглиблення і розширення знань. У зв'язку з цим постає необхідність формування готовності до самоосвітньої діяльності майбутнього вчителя впродовж навчання і одним зі шляхів рішення цієї проблеми є активізація самостійної роботи. Саме готовність до самостійної роботи, самостійної навчальної діяльності визначається як один з основних показників оцінки якості підготовки майбутніх учителів [1].

Готовність до самостійної роботи можна розглядати як системну характеристику, що детермінує процес успішного виконання самостійної роботи і враховує вплив на цей процес як зовнішніх, так і внутрішніх умов.

Усвідомлюючи необхідність розвитку в студентів потреби в самоосвітній діяльності, навчання "впродовж всього життя" в сучасних умовах швидкозмінного світу, формування готовності до цієї діяльності в стінах вищого навчального закладу потрібно визначити як спільну задачу педагогів і студентів. В контексті парадигми сучасної освіти превалююча роль при цьому відводиться студенту.

Готовність до самостійної роботи, як і до будь-якої діяльності людини, має певну структуру, яка складається з наступних компонентів: усвідомлення потреби; формування мотивів; вибір способу здійснення діяльності; планування діяльності; перелік дій; виконання дій [2]. Автор роботи [2] указує на зв'язок цих елементів з якостями особистості. Усвідомлення потреби і формування мотиву, на його думку, потребує від людини ерудиції, яка дозволяє свідомо вибрати те, що може задовольнити потребу. При виборі способу задоволення потреби суб'єкт діяльності спирається на свої ціннісні орієнтації [3]. Для планування діяльності й виконання дій індивіду необхідно знати закономірності, яким підкоряється вибраний їм спосіб здійснення діяльності, та свідомо вибрати операції для досягнення цілі конкретної дії.

С.Л. Рубінштейн описав діяльність як "динамічну систему взаємодії суб'єкта зі світом, у процесі якого відбувається виникнення і втілення в об'єкті психічного образу і реалізація опосередкованих ним відносин суб'єкта в предметну діяльність" [4, С.126]. Предметна діяльність є процесом, у ході якого людина творчо перетворює природу, перетворюючи тим самим себе на діяльного суб'єкта, а освоювані ним природу, її явища – в об'єкти своєї діяльності. "Діяльність – вища форма активності особистості, заснована на свідомості, й найважливіша форма прояву життя людини, її активного ставлення до навколишньої дійсності" [5, С. 37].

У питанні щодо структурних компонентів процесу навчання як діяльності виділяються наступні основні складові: потреба, що викликає діяльність; мотив - предмет, на який направлена діяльність; мета - те, що досягається в результаті діяльності; умови протікання діяльності; дії та вчинки, з яких як з одиниць, складається діяльність; операції, за допомогою яких відбуваються дії та вчинки [5].

Ядром діяльності студентів є навчальна самосвідомість та готовність до навчальної діяльності. Під "навчальною самосвідомістю" розуміється усвідомлення тими, хто навчаються мотивів, цілей, прийомів навчання, усвідомлення самого себе як суб'єкта пізнавальної діяльності, який організовує, направляє і контролює процес навчання [6].

У психолого-педагогічній літературі готовність трактується як психічний і психологічний стан особистості, установка на активну дію [7,8,9], як особистісна якість, що забезпечує ефективність діяльності [10], як синтез якостей особистості, мотивів і ситуацій [11]. Трактуювання готовності як взаємоузгоджених мотивів і потреб та якостей особистості найбільш повно відображає сутність процесу навчання як сукупності процесів учіння та виховання.

Учені визначають різні види готовності людини до діяльності залежно від предмета дослідження і специфіки самої діяльності: психологічна і практична [6, 12, 13], загальна і професійна [6, 14, 15], функціональна і особистісна [16], розумова і фізична [6, 17], ситуативна і стійка [11].

На функціонально-психологічному рівні готовність розглядають як психічний стан, що займає проміжне положення між психічними процесами і властивостями особистості та створює загальний функціональний рівень, на фоні якого розвиваються процеси, необхідні для забезпечення результативності професійної діяльності [18]. Готовність з погляду особистісного підходу розглядається як сукупність особистісних якостей майбутнього фахівця, які забезпечують виконання їм функцій, адекватних потребам певної діяльності [11].

Розроблена психологами теорія психологічної готовності застосовується в дослідженнях педагогічної діяльності, починаючи з 70 років 20 століття. У педагогіку вводиться поняття "професійна готовність", яка досліджується в різних аспектах: вплив якостей особистості вчителя, як інтегративного показника майстерності; готовність до роботи керівника трудового, естетичного і морального виховання, класного керівника [11, 14]. Професійна готовність визначається як інтегративна якість особистості фахівця, у структурі якої є компоненти, що обумовлюють успішність здійснення професійної діяльності в цілому [9, 19]. Наголошується на залежності готовності від діяльності людини, від ставлення до умов даної діяльності. Вона розглядається як багаторівнева прогнозована особистісна діяльність, що має певне призначення для цілеспрямованого розвитку особистості. Взаємозв'язок готовності і позитивного ставлення людини до діяльності відзначає А.Ф. Ліненко, вказуючи на усвідомлення мотивів і потреб в даній діяльності [20]. На підставі таких поглядів на сутність готовності розроблена компонента структура готовності. Найбільшого поширення в дослідницькій практиці набула компонента структура готовності, що включає в себе наступні показники: позитивне ставлення до тих чи тих видів діяльності, професії, рис характеру, здібностей, темпераменту, мотивації, необхідних знань, навиків, умінь,

стійких професійно важливих особливостей сприйняття, уваги, мислення, емоційних і вольових процесів [21].

Самостійна робота є одним із видів навчальної діяльності. Тому компонентна структура готовності до цього виду діяльності відповідає структурі будь-якої навчально-педагогічної діяльності.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволив зробити наступні висновки щодо готовності студентів до самостійної роботи.

1. Більшістю дослідників готовність до будь-якої навчально-пізнавальної діяльності, у тому числі і до самостійної роботи, розглядається як стан особистості; при забезпеченні спеціальних умов готовність як стан переходить в готовність як якість.

2. Готовність до діяльності є поліфункціональним поняттям і має багатокомпонентну структуру, яка відображає особливості і складності процесів пізнання і діяльності.

3. Основну роль у формуванні готовності студентів до самостійної роботи в стінах вищого навчального закладу відводять успішності навчальної діяльності й задоволеності вибором професії, яку можна розвинути в процесі навчання.

Проте, проблема формування готовності до самостійної роботи в процесі навчання майбутніх учителів гуманітарних дисциплін в умовах кредитно-модульної системи для розвитку самостійності, готовності до самоосвіти як чинників подальшого використання переваг цієї системи для розширення мобільності і забезпечення працевлаштування випускників, не вивчалась. Формування готовності до самостійної роботи в нових умовах необхідно здійснювати на підставі системного бачення майбутньої діяльності вчителя гуманітарних дисциплін, як сукупності знань і умінь з фахової, професійно-орієнтованої підготовки, а також психолого-педагогічної та соціально-економічної підготовки, що забезпечить поступове виникнення у свідомості студента структурно-логічних зв'язків знань і умінь, адекватних зв'язкам між знаннями й умінями в майбутній професійній діяльності. Така готовність характеризується спроможністю оволодіння системою знань з одержуваної спеціальності і знаннями щодо способів перенесення їх в конкретну професійно-навчальну задачу (знання методів самостійної роботи, що спираються на розвиток умінь самоосвітньої діяльності).

Відповідно до сучасних поглядів на структуру діяльності доцільно виокремити шість компонентів готовності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін, які формують здатність до самостійної роботи: мотиваційний, когнітивний, організаційний, діяльнісний, оцінний та особистісний (таблиця 1) [22]. Запропонована структура готовності до самостійної роботи відповідає наступній схемі навчального процесу: мотив – знання – уміння – навички – контроль та корекція – стан особистості.

Мотиваційний компонент готовності до самостійної роботи в умовах кредитно-модульного навчання припускає наявність свідомого сприйняття та вираженого інтересу до майбутньої професії вчителя гуманітарних дисциплін, бажання поступово і планомірно поповнювати свої знання при складанні модулів, спрямованість на саморозвиток та самоудосконалення, усвідомлення переваг новітньої моделі навчального процесу насамперед для самого студента. Цей компонент виконує різні функції: спонукаючу, направляючу, стимулюючу, регулятивну, організуючу, управляючу, контролюючу, і припускає уміння активізувати свій позитивний інтенціональний досвід (переваги, переконання, умонастрої), уміння бачити життєве значення у виконуваній роботі, підтримувати високий рівень мотивації на всіх етапах самостійної роботи, знання і уміння прийомів стимулювання роботи власного інтелекту, спрямованість на саморозвиток і самоудосконалення. При формуванні готовності до самостійної роботи необхідно враховувати, що мотивація є однією з необхідних умов активного включення студентів в освітній процес, умовою розвитку особистісної спрямованості того, хто навчається, а пізнавальна потреба є однією з її інтеграційних характеристик. Врахування мотиваційно-потребної сфери особистості при організації самостійної роботи створює ситуацію успіху, яка є умовою розвитку інтересу до навчання, покращує якість навчання, сприяючи тим самим розвитку особистості майбутнього вчителя, її самоактуалізації.

Формування мотиваційної готовності в умовах кредитно-модульного навчання починається з визначення студентом відповідності рівня його підготовленості стандартам, позначеним в освітньо-кваліфікаційних характеристиках, освітньо-професійних програмах та в індивідуальному плані студента, унаслідок чого виникає бажання усунути пропуски в цій відповідності.

Згідно зі ступеневою системою освіти визначимо такі стадії формування готовності: початкову, проміжну, завершальну. На початковому рівні мотиваційної готовності потреба в самостійній роботі може спонукатися зовнішніми вузькоособистісними мотивами. Мотивація виконання самостійної роботи може починатися з бажання студента поступово і планомірно поповнювати свої знання для своєчасного складання модулів, прагнення високого рейтингу, бажання отримувати стипендію для покращання свого матеріального становища, бажання виконати настанови батьків тощо. На початкових етапах формування мотиваційної компоненти готовності доцільним є використання значущих для студента зовнішніх стимулів, які приводять до появи і подальшого посилення внутрішніх мотивів навчання. Такий рівень мотиваційної готовності характеризується в деякій мірі формальним відношенням до самостійної навчальної роботи і, як показали наші дослідження, спостерігається, в основному, на першому курсі. Поступово при ознайомленні з новими дисциплінами і усвідомленні студентом своїх творчих можливостей створюються передумови розвитку внутрішньої мотивації. На наступному рівні, який визначається як проміжний, зростає внутрішньо усвідомлена необхідність удосконалення існуючих знань і умінь у процесі виконання самостійної роботи. Поступово виникає усвідомлений інтерес до майбутньої професії вчителя, її соціальної значущості. Формування проміжного рівня готовності починається вже у другому семестрі першого курсу навчання, коли збільшується кількість дисциплін професійної та практичної спрямованості, а також професійно-орієнтованої підготовки при проходженні професійно-спрямованих практик (фольклорна та діалектологічна практика при підготовці вчителів української мови і літератури основної школи; археологічна практика для студентів істориків). На другому курсі згідно з навчальними планами з'являються нові види самостійної роботи: виконуються перші курсові роботи, проводиться стимулювання самостійної навчально-дослідницької діяльності.

Протягом третього року навчання внаслідок набутого досвіду продовжується формування проміжного рівня готовності при збільшенні обсягу самостійної роботи, поглиблюється свідоме ставлення та підвищується інтерес до майбутньої професії вчителя гуманітарних дисциплін, з'являються власні преференції самостійної діяльності, особистісні погляди на значення самостійної роботи для професійного становлення.

Підвищенню рівня готовності сприяють збільшення об'єму фахової та професійно-орієнтованої підготовки: спецкурси, націлені на самостійну роботу, навчальні та педагогічні практики, написання та захист курсових робіт.

Формування завершального рівня мотиваційної готовності до самостійної роботи починається на четвертому курсі, коли з'являється потреба в розвитку і продуктивній реалізації свого творчого потенціалу при виконанні самостійної роботи, свідоме сприйняття майбутньої професії. На перший план виходить прагнення до самореалізації в навчально-пізнавальній діяльності, бажання виконати самостійну роботу на високому рівні, самореалізуватися, усвідомлюється можливість саморозвитку та самовдосконалення при виконанні самостійної роботи. Оскільки в сучасній системі навчання на четвертому році закінчується здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр", який дає можливість отримати кваліфікацію вчителя гуманітарних дисциплін і приступити до практичної діяльності, то формування мотиваційного компонента готовності до самостійної роботи протягом цього терміну повинно бути завершеним у відповідності з рівнем кваліфікації.

Такий механізм формування мотиваційного компонента готовності сприяє поступовому переважанню внутрішніх мотивів над зовнішніми. Задачею педагога є допомогти студенту здійснити перехід від бажання "краще виглядати" до бажання самореалізуватися при виконанні самостійної роботи.

Таким чином, основною задачею формування мотиваційної готовності до самостійної роботи є розвиток мотиваційної сфери майбутнього вчителя, визначення домінуючого інтересу виконання самостійної роботи, ступеню готовності до самостійної роботи. Методом забезпечення формування мотиваційної готовності до самостійної роботи є розробка системного бачення спеціальності, обізнаність у змісті освітньо-професійної програми, освітньо-кваліфікаційної характеристики, можливість працювати за індивідуальним планом.

Когнітивний (змістовий) компонент у структурі готовності визначає наявність необхідного обсягу знань, умінь і навичок із загальних, фахових та професійно-орієнтованих дисциплін, необхідних для виконання самостійної роботи, обізнаність у сучасних інформаційних технологіях та інноваційних методах навчання, у структурі та змісті навчального плану та індивідуального навчального плану. Задачею викладача стає допомога у формуванні системної картини знань з тієї дисципліни, яку він викладає, у виявленні та усуненні пропусків у знаннях за допомогою самостійної роботи, встановленні міждисциплінарних зв'язків, виявленні можливостей застосування сучасних інформаційних та інноваційних методів навчання, набування знань про зміст самоосвітньої діяльності, формуванні умінь цієї діяльності, готовності до професійної діяльності. При такому підході до формування когнітивного компонента готовності до самостійної роботи для студента стає метою підвищення якості знань, умінь і навичок за допомогою самоосвітньої діяльності при виконанні самостійної роботи.

Організаційний компонент готовності припускає уявлення про мету, план і засоби виконання самостійної роботи, про методи управління самостійною роботою та досягнення максимально ефективного результату при її виконанні, вміння планувати свій час, здатність управляти своєю діяльністю. Але визначення мети, наявність плану і уявлення про засоби виконання самостійної роботи не є гарантією її успішного виконання.

Відомо, що суттєвим гальмом швидкого навчання студентів є відсутність у них практичних навичок виконання самостійної роботи. До структури таких навичок навчальної праці можна включити не тільки вміння планувати цілі й задачі власної діяльності з погляду їх змістовної значущості, виділяти порядок, черговість вирішуваних задач, але й саме здатність працювати в певному темпі з урахуванням ритму власної діяльності, контролювати в часі свою самостійну роботу, застосовувати необхідні знання та навички. Тому виникає необхідність формування готовності студента саме до процесу виконання самостійної роботи, тобто діяльнісного компонента готовності.

Діяльнісний компонент готовності до самостійної роботи означає наявність у студента вміння застосовувати набуті знання та придбані навички виконання самостійної роботи, вміння використовувати сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання, володіння методами та механізмами виконання самостійної роботи – здатність аналізувати, структурувати, порівнювати, узагальнювати, абстрагуватися, визначати об'єм самостійної роботи, виокремлювати етапи її виконання, ставити цілі і задачі на кожному етапі, підвищувати рівень складності самостійної роботи тощо. Тому критеріями діяльнісного компонента готовності до самостійної роботи ми вважаємо вміння управляти своєю діяльністю, застосовувати знання і навички для виконання самостійної роботи в умовах кредитно-модульного навчання, вміння використовувати сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання тощо. Формування діяльнісного компонента готовності до самостійної роботи припускає розвиток рівня культури праці: здатність управляти своєю діяльністю при виконанні самостійної роботи, здійснювати її раціонально, плановірно, впорядковано, досягати максимально ефективного результату.

Оцінний компонент готовності до самостійної роботи містить такі критерії: наявність вміння визначати межі відомого і невідомого, тобто межі своїх знань, критичність до дій і умінь, вміння осмислювати мету самостійної роботи, оцінювати її результат і місце в структурі знань, вносити корективи в її виконання.

Якщо розглядати готовність до самостійної роботи як систему, то їй притаманна внутрішня єдність її компонентів, їх гармонійна взаємодія. Проте ця цілісність досягається в процесі діяльності, направленої не тільки на розвиток умінь і навичок, але й на вдосконалення особистості студента. І.А.Зимня визначає самостійну роботу з позиції самого суб'єкта діяльності як фактора сприяння індивідуальній саморегуляції та рефлексії. "Самостійна робота – цілеспрямована, внутрішньо мотивована, структурована самим суб'єктом за сукупністю виконаних дій і коригована ним по процесу і результату діяльність. Її виконання вимагає достатньо високого рівня самосвідомості, рефлексії, самодисципліни, особистої відповідальності, доставляє тому, хто навчається задоволення як процес самовдосконалення і самопізнання" [32, С.249]. Тому важливим є введення в структуру готовності до самостійної роботи особистісного компонента, який відображає рівень розвинення асоціативного, діалектичного та систематичного мислення, наявність творчих задатків та здібностей, рівень самостійності, наявність виконавчих якостей – організованість, дисциплінованість, відповідальність тощо. Формування особистісного компонента готовності є важливою задачею, оскільки рівень його сформованості саме і визначає рівень самостійності, здатності виконувати самоосвітню діяльність, сприяє формуванню педагогічної самосвідомості, становленню позитивної Я-концепції.

Висновки. Для гармонійного розвитку всієї структури готовності до самостійної роботи необхідно здійснювати психологічний супровід студентів: проводити діагностику, тренінги, тематичні диспути, рольові ігри; навчати студентів методам самоаналізу, самоконтролю, що сприятиме саморегуляції та самоактуалізації при виконанні самостійної роботи.

Стан високого рівня сформованості готовності до самостійної роботи ми визначаємо як стан змобілізованості, тобто повної готовності, який характеризується взаємоузгодженістю мотивів, потреб і якостей особистості майбутнього вчителя гуманітарних дисциплін, як функціонально-психологічний стан переходу від навчання до професійної діяльності. У стані змобілізованості спостерігається високий рівень розвиненості і сформованості всіх шести взаємоузгоджених компонентів, тобто об'єднуються позитивне ставлення до професії вчителя гуманітарних дисциплін; відповідні риси характеру, здібності, темперамент, мотивація, адекватні вимогам діяльності вчителя; необхідні знання, навички, уміння; стійкі професійно важливі особливості сприйняття, уваги, мислення, емоційних і волевових процесів. У такому аспекті самостійна робота як поліфакторний процес сприятиме розвитку не тільки навчально-пізнавальних здібностей, а й насамперед розвитку особистості майбутнього професіонала.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ніколаєнко С. Якість вищої освіти в Україні: погляд у майбутнє / С. Ніколаєнко // Вища школа. – 2006 – №2, – С.5.
2. Фокин Ю.Г. Психодидактика высшей школы / Ю.Г. Фокин. – М. : МГТУ им. Н.Э.Баумана, 2000. – 424 с.
3. Глобализация образования: компетенции и системы кредитов / [под общей редакцией Ю.Б.Рубина]. – М. : ООО "Маркет ДС Корпорейшн, 2005. – 490 с.
4. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн [в 2-х томах]. – М. : Педагогика, 1989. – 484 с.; Т.2. – М. : Педагогика, 1989. – 416 с.
5. Леонтьев А.Н. Деятельность, сознание, личность / А.Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1987. – 304 с.
6. Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды / Б.Г. Ананьев / [под ред. А.А. Бодалева, Б.Ф. Ломова] : в 2-х томах. – М., 1980. – Т.1 – 230 с.; Т.2 – 287 с.
7. Давыдков В.В. Роль и место автоматизированных обучающих систем в самостоятельной работе студентов : автореф. дисс. на соиск. научной степени канд пед. наук / В.В. Давыдков. — Новосибирск, 1999. – 26 с.
8. Левитов Н.Д. Психология труда / Н.Д. Левитов. – М. : Учпедгиз, 1963. – 340 с.
9. Понукалин А.А. Состояние готовности к труду в условиях проблемной ситуации / А.А. Понукалин // Психологические проблемы профессиональной деятельности. – М. : Наука, 1991. – С. 32-140.
10. Сластенин В.А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки / В.А. Сластенин. – М. : Просвещение, 1976. – 160 с.
11. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.А. Готовность к деятельности в напряженных ситуациях: психологический аспект / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович. — М. : Изд-во "Университетское", 1985. – 206 с.
12. Петровский В.А., Платонов К.К. Структура и развитие личности / В.А. Петровский, К.К. Платонов. – М., 1986. – 225 с.
13. Узнадзе Д.Н. Экспериментальные основы психологии установки / Д.Н. Узнадзе. – Тбилиси : Изд-во АН ГрузССР, 1961. – 236 с.
14. Сластенин В.А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки / В.А. Сластенин. – М. : Просвещение, 1976. – 160 с.
15. Хайриев И. Формирование профессиональной готовности к руководству морально-волевым самовоспитанием подростков у студентов младших курсов в процессе изучения педагогики : дисс. на соиск. научной степени канд. пед. наук / И. Хайриев. – Калуга, 1988. – 70 с.
16. Нравственная подготовка старшеклассников к труду / [Г.Г. Гурова, А.Г. Лучанская, Н.Н. Симонов, П.В. Сырбу]. –

Кишинев : Лучина, 1975. – 104 с.

17. Степанова М.А. Готовность к школьному обучению / Российская пед. библиотека. – М., 1993, Т.1. – 224 с.

18. *Ананьев Б.Г., Степанова М.А.* Готовность к школьному обучению / Б.Г. Ананьев, М.А. Степанова // (Российская пед. библиотека). – М., 1993, Т.1. – 224 с.

19. Богданов В.Н., Зазыкин В.Г. Введение в акмеологию / В.Н. Богданов, В.Г. Зазыкин. – Калуга : КГПУ, 2001. – 144 с.

20. *Линенко А.Ф.* Теория и практика формирования готовности студентов педагогических вузов к профессиональной деятельности : диссер. на соиск. научной степени д-ра педагог. наук / Алла Францевна Линенко. – К., 1996, – 403 с

21. Дьяченко Л.Н., Кандыбович Л.А. Психологические проблемы готовности к деятельности / Л.Н. Дьяченко, Л.А. Кандыбович. – Минск : изд-во БГУ, 1976. – 175 с.

22. *Ємельянова Д.В.* Структура готовності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін до самостійної роботи в умовах кредитно-модульного навчання / Д.В. Ємельянова // Студентські соціальні ініціативи: реалії та перспективи. Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції (10 квітня 2008 року, м. Одеса, ПДПУ ім. К.Д. Ушинського, 2008. – 84 с. – С.57-61.

Подано до редакції 25.02.09

РЕЗЮМЕ

У статті розглянуто психолого-педагогічний аспект проблеми формування готовності до самостійної роботи майбутніх учителів гуманітарних дисциплін в умовах кредитно-модульного навчання. Розроблено багатокомпонентну структуру готовності, що дозволяє використати самостійну роботу як поліфакторний процес, що сприяє розвитку навчально-пізнавальних здібностей і особистості студента як майбутнього вчителя гуманітарних дисциплін.

Ключові слова: кредитно-модульна система, самостійна робота, готовність.

Д.В. Ємельянова

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ К САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ГУМАНИТАРНЫХ ДИСЦИПЛИН В УСЛОВИЯХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ

РЕЗЮМЕ

В статье рассмотрен психолого-педагогический аспект проблемы формирования готовности к самостоятельной работе будущих учителей гуманитарных дисциплин в условиях кредитно-модульного обучения. Разработана многокомпонентная структура готовности, которая позволяет использовать самостоятельную работу как полифакторный процесс, способствующий развитию учебно-познавательных способностей и личности студента как будущего учителя гуманитарных дисциплин.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, самостоятельная работа, готовность.

D. V. Yemelyanova

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECT OF FORMING READINESS FOR INDEPENDENT WORK OF FUTURE HUMANITIES TEACHERS IN TERMS OF THE CREDIT-BASED MODULAR EDUCATION
SUMMARY

The article analyzes some psychological and pedagogical aspects of the problem of forming readiness for independent work of future humanities teachers in terms of the credit-based modular education. It demonstrates an elaborated multicomponent structure of readiness, which allows using independent work as a multifactor process providing development of cognitive capabilities and personality of a student as a future humanities teacher.

Keywords: the credit-based system, independent work, readiness.
